

EDMUND DĄBROWSKI

ur. 1930; Świeciechów

Miejsce i czas wydarzeń	Polska, PRL
Słowa kluczowe	projekt Polska transformacja 1989-1991, Okrągły Stół, Wojciech Jaruzelski, "Solidarność", rola Kościoła w przemianach, ZSRR

Jaruzelski miał potrzebę zmian. Okrągły Stół

Uważam, że dobrze się stało, że w czasie Okrągłego Stołu przywódcą był Wojciech Jaruzelski. On bardzo chciał godzić, miał wewnętrzną potrzebę zmiany, doskonalenia. Okrągły Stół to jest przede wszystkim jego pomysł. Z drugiej strony musiał liczyć się z realiami jakie były, a były trudne, bo robiono wszystko, żeby zdemontować kraj. Były takie tygodnie, że pewne części kraju były w ogóle zdemontowane. [Prowadzono] strajki okupacyjne w gminach, w powiatach, w przedsiębiorstwach; w szkołach nie odbywały się zajęcia. Wszystko waliło się ze względu na brak chęci wzajemnego porozumienia. Początkowo „Solidarność” – kiedy do niej wstępowałem – mówiła o tym, że trzeba zmienić [rzeczywistość], było hasło: „Socjalizm tak, wypaczenia nie”. To było hasło również „Solidarności”. Ale niektórzy chcieli, jak to mówili: „walić się po szczękach”. To są już niebezpieczne rzeczy, mogą doprowadzić do sytuacji bratobójczej. Miałem takich kolegów, którzy zaczęli na mnie z boku patrzeć, nie bardzo chcieli się do mnie odzywać. Nie miałem nikogo na sumieniu, nikogo w życiu nie oskarżyłem, nikomu krzywdy nie zrobiłem, wręcz odwrotnie – mam sporo ludzi, którzy mają mi za co dziękować.

W przygotowaniach do Okrągłego Stołu dość dużą rolę odegrał Kościół. [Wojciech] Jaruzelski widział siłę w Kościele; wiedział, że ze względów moralnych, etycznych, to Kościół będzie mógł łagodzić sytuację. Tu chodziło o interes państwa w ogóle. Gdyby nie było Okrągłego Stołu, gdyby się nie dogadywali, to Sowieci by nas nie puścili. Bardzo dużo ludzi byłoby wywiezionych – pierwszy Jaruzelski, potem cała władza. Zrobiliby [podobnie do tego, co było] na Węgrzech i w Czechosłowacji, gdzie władze zostały zlikwidowane. Związek Radziecki wówczas nie był zdolny do innego myślenia, jak tylko do panowania nad całym Układem Warszawskim. ZSRR traktowało nas wszystkich jako swoich własnych lenników.

Data i miejsce nagrania	2014-01-21, Lublin
Rozmawiał/a	Piotr Lasota
Transkrypcja	Małgorzata Maciejewska
Redakcja	Piotr Lasota
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"